

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

عنوان طرح تحقیق :

بررسی تأثیر برنامه درسی پنهان در رفتار انضباطی دانش آموزان از دیدگاه مدیران و معلمان

مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر شیراز در سال تحصیلی ۸۹-۸۸

استاد راهنما: دکتر حسن ملکی

استاد مشاور : دکتر حسین اسکندری

استاد داور : دکتر عباس عباس پور

دانشجو : بهزاد نوروژی

چکیده

پژوهش مورد نظر، به بررسی نقش برنامه درسی پنهان در منضبط ساختن دانش آموزان از دیدگاه مدیران و معلمان مقاطع ابتدایی ناحیه ۳ شهرستان شیراز پرداخته است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه مدیران و معلمان مقاطع ابتدایی ناحیه ۳ شهرستان شیراز شامل ۱۳۳ مدیر و ۶۹۸ معلم می باشد که از این تعداد، با استفاده از جدول مورگان ۹۷ مدیر و ۲۴۷ معلم به عنوان نمونه انتخاب شده است و جهت فراهم سازی امکان مقایسه نظرات مدیران و معلمان، تعداد ۹۷ نفر معلم به صورت تصادفی، انتخاب گردیدند. ابزار پژوهش، پرسش نامه محقق ساخته است که برای بررسی تأثیر برنامه درسی پنهان، شامل روابط موجود در مدرسه، ساختار سازمانی، جو اجتماعی و ساختار فیزیکی مدرسه، توسط پاسخ گویان، تکمیل گردیده است. پایایی پرسش نامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ و روایی محتوایی آن به تأیید ۶ نفر از متخصصان رسید. در بخش تجزیه و تحلیل آماری از شاخص های آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی و ...) و نیز آمار استنباطی (مجذور کای یا خی دو) استفاده شده که نتایج اصلی تحقیق نشان می دهد که از دیدگاه مدیران و معلمان، مؤلفه های روابط موجود در مدرسه، ساختار سازمانی، جو اجتماعی و ساختار فیزیکی مدرسه با سطح اطمینان ۹۹ درصد، بر منضبط ساختن دانش آموزان، تأثیر دارد و در مقایسه نظرات مدیران و معلمان، نتایج تحقیق نشان داد، بین نظر آنان در مورد تأثیر عوامل ساختار سازمانی و فیزیکی مدرسه تفاوت معناداری وجود دارد، حال آن که، در مورد دو عامل کنش متقابل افراد و جو اجتماعی مدرسه، تفاوت به دست آمده معنادار نمی باشد.

تقدیر و تشکر

سپاس یزدان پاک را که دیباچه زندگی را به زیبا نگاره های قلم جلوه نماید و خیال آدمی به علم و معرفت فروزان آورد تا در امتداد هستی ما را به نگارش نقطه ای بر حرفی از پیشگفتار دفتر دانش لیاقت عطا فرماید.

انجام این پژوهش را مدیون انسان های بزرگی هستیم که محبت و خضوع را معنا کرده اند، استاد ارجمند راهنمایم جناب دکتر حسن ملکی، استاد بزرگوار مشاورم جناب آقای دکتر حسین اسکندری و استاد گراندقدر و مهربانم جناب آقای دکتر عباس عباس پور که در امر داوری قبول زحمت فرمودند، با زبان قادر به سپاسگزاری از آنها نخواهم بود، چرا که نه تنها علم، بلکه هزاران نکته در باب اخلاق و ادب از آنها فرا گرفتم تا برای همیشه خود را مدیونشان بدانم. از خداوند بزرگ سلامت و سعادت ایشان را خواستارم.

**تقدیم به پدر و مادری که دلیل بودن،
ماندن و حرکتیم هستند آنان که
وجودم از جسم وجودشان برخاسته،
روحم با طنین عشقشان نوا آموخته و
اثرم از مرحمت لطفشان به ثمر
نشسته، خانواده خوبم که در همه
حال همراه و یاریگرم بودند.**

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول _ کلیات پژوهش
۱۲	مقدمه
۱۲	بیان مسأله
۱۴	اهمیت و ضرورت موضوع تحقیق
۱۶	اهداف پژوهش
۱۶	فرضیه ها یا سؤالات پژوهش
۱۷	تعاریف نظری و عملیاتی پژوهش
	فصل دوم _ ادبیات و پیشینه پژوهش
۲۳	مقدمه
۲۳	منشأ برنامه درسی پنهان
۲۶	مفهوم برنامه درسی پنهان
۳۰	دلایل توجه به برنامه درسی پنهان
۳۳	بررسی مفاهیم قصد و آگاهی و پنهان در برنامه درسی پنهان
۳۶	ضرورت به کارگیری لفظ برنامه برای یادگیری هی قصد نشده
۴۲	طبقه بندی و تحلیل ابعاد مختلف برنامه درسی پنهان

۵۳	..... نظریه ها و دیدگاه های برنامه درسی پنهان
۵۷	..... تعریف انضباط
۵۹	..... نیاز به انضباط
۶۲	..... انواع انضباط
۶۳	..... اصول اساسی انضباط
۶۵	..... روش های انضباطی
۶۸	..... عوامل مؤثر بر انتخاب روش انضباطی
۷۱	..... مفهوم انضباط در گذشته و حال
۷۳	..... عوامل مؤثر در انضباط دانش آموزان
۷۳	..... نیازهای اساسی دانش آموز
۷۹	..... مدیریت مدرسه
۸۱	..... معلم و روش تدریس
۸۴	..... کیفیت برنامه های آموزشی و درسی
۸۸	..... فضای آموزشی
۸۸	..... توجه به شرایط مکانی مدرسه
۸۹	..... موقعیت خانوادگی و اجتماعی دانش آموزان
۹۰	..... شیوه های اصلاح رفتار
۹۱	..... تقویت مثبت و تقویت کننده مثبت

تقویت منفی و تقویت کننده منفی ۹۲

روش های تغییر رفتار نامطلوب ۹۲

پیشینه تحقیق در داخل و خارج از کشور ۹۵

فصل سوم _ روش شناسی یا متدولوژی

مقدمه ۱۰۳

طرح پژوهش ۱۰۳

جامعه و نمونه آماری و روش نمونه گیری ۱۰۳

ابزار پژوهش ۱۰۴

روایی و پایایی پرسش نامه ۱۰۵

روش اجرای پژوهش ۱۰۶

روش تجزیه و تحلیل داده ها ۱۰۶

فصل چهارم _ تحلیل داده ها

مقدمه ۱۰۸

نتایج تجزیه و تحلیل داده ها ۱۰۸

سؤالات تحقیق ۱۰۹

فصل پنجم _ بحث و نتیجه گیری

مقدمه ۱۳۵

بحث و نتیجه گیری ۱۳۵

محدودیت های پژوهش ۱۴۳

۱۴۳ .....پیشنادهای کاربردی

۱۴۴ .....پیشنادهایی برای پژوهش های بعدی

فهرست جدولها

صفحه	عنوان
۱۰۹	جدول ۴-۱: توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال اول.....
۱۱۰	جدول ۴-۲: نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال اول.....
۱۱۱	جدول ۴-۳: توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال دوم.....
۱۱۲	جدول ۴-۴: نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال دوم.....
۱۱۳	جدول ۴-۵: توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال سوم.....
۱۱۴	جدول ۴-۶: نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال سوم.....
۱۱۶	جدول ۴-۷: توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال چهارم.....
۱۱۷	جدول ۴-۸: نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال چهارم.....
۱۱۸	جدول ۴-۹: توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال پنجم.....
۱۱۹	جدول ۴-۱۰: نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال پنجم.....
۱۲۰	جدول ۴-۱۱: توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال ششم.....
۱۲۱	جدول ۴-۱۲: نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال ششم.....
۱۲۲	جدول ۴-۱۳: توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال هفتم.....
۱۲۳	جدول ۴-۱۴: نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال هفتم.....
۱۲۴	جدول ۴-۱۵: توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال هشتم.....
۱۲۵	جدول ۴-۱۶: نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال هشتم.....

- جدول ۴-۱۷ : توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال نهم..... ۱۲۶
- جدول ۴-۱۸ : نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال نهم..... ۱۲۷
- جدول ۴-۱۹ : توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال دهم..... ۱۲۸
- جدول ۴-۲۰ : نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال دهم..... ۱۲۹
- جدول ۴-۲۱ : توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال یازدهم..... ۱۳۰
- جدول ۴-۲۲ : نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال یازدهم..... ۱۳۱
- جدول ۴-۲۳ : توزیع فراوانی افراد در گزینه های مختلف برای سؤال دوازدهم..... ۱۳۲
- جدول ۴-۲۴ : نتیجه آزمون مجذور کای برای سؤال دوازدهم..... ۱۳۳

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۱۱۱	شکل ۴-۱ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال اول.....
۱۱۳	شکل ۴-۲ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال دوم.....
۱۱۵	شکل ۴-۳ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال سوم.....
۱۱۷	شکل ۴-۴ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال چهارم.....
۱۱۹	شکل ۴-۵ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال پنجم.....
۱۲۱	شکل ۴-۶ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال ششم.....
۱۲۳	شکل ۴-۷ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال هفتم.....
۱۲۵	شکل ۴-۸ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال هشتم.....
۱۲۷	شکل ۴-۹ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال نهم.....
۱۲۹	شکل ۴-۱۰ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال دهم.....
۱۳۱	شکل ۴-۱۱ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال یازدهم.....
۱۳۳	شکل ۴-۱۲ ، نمودار ستونی فراوانی گزینه های مختلف برای سؤال دوازدهم.....

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه :

نظم و انضباط لازمه انجام هر کاری است و بدون برقراری نظم و انضباط، جریان تعلیم و تربیت دچار اشکال می شود و حتی ممکن است متوقف گردد. برقراری انضباط، وسیله ای است برای هموار کردن راه جهت تحقق اهداف عالی تعلیم تربیت. با وجود این، امروزه در مدارس، مشاهده می شود که اوقات زیادی از وقت مدیران و معلمان که باید صرف تعلیم و تربیت و شکوفایی استعدادهای دانش آموزان شود؛ صرف برقراری انضباط آنان می شود. برقراری انضباط برای معلمان تازه کار موضوعی است بس غامض و دشوار. معلمان با سابقه، با آن که با مظاهر مختلف کلاس داری و مفهوم انضباط، آشنایی کامل دارند، اطلاعات آن ها در این زمینه ناقص و یا ناسازگار با یافته های علمی و آموزشی است. هم چنین توجه به برنامه درسی پنهان، به عنوان یکی از موضوعات جدید در برنامه درسی و به عنوان یکی از مسایل ریشه ای در ایجاد و تغییر رفتار مطرح گردیده است. چنان که تغییرات بسیار زیادی در کشورهای مختلف دنیا، در جهت توجه به آن انجام گرفته است. تأثیر گذاری آن در ایجاد و تغییر رفتار یک مسأله مهم و اجتناب ناپذیر می باشد که می تواند در شناسایی، پیش بینی و کنترل مسایل انضباطی نقش بسیار کلیدی و اساسی ایفا نماید.

بیان مسئله

زمانی که سخن از برنامه درسی می شود، همیشه این تصور ایجاد می شود که معلم و دانش آموزان در یادگیری های طراحی شده سخت کار می کنند. با این امید که دانش آموزان از یک جهت دیگر انسان های بهتری خواهند شد. این موضوع به برنامه درسی قصد شده یا برنامه درسی صریح مربوط

می شود. در دهه های اخیر، توجه فزاینده ای به یادگیری های دیگری، به غیر از آنچه در برنامه درسی قصد شده مورد هدف بود جلب شده است.

برنامه ریزان درسی و مربیان آموزشی اذعان می دارند که در مدارس بیشتر از یادگیری های قبلاً مشخص شده یادگرفته می شود و این یادگیری ها، علاوه بر یادگیری های عمدی و هدایت شده، بخش ضروری واجتناب ناپذیر فعالیت های مدرسه ای است. به طوری که در مواردی ممکن است دوام این نوع یادگیری ها بیشتر از یادگیری های مربوط به برنامه درسی قصد شده باشند. و این نوع برنامه ها اکثراً " برنامه درسی پنهان یا ضمنی " نامیده می شود (تقی پور ظهیر، ۱۳۸۷).

یکی از موارد تاثیر گذاری برنامه درسی پنهان، موضوع مسائل انضباطی دانش آموزان است. برقراری انضباط وسیله ای است برای هموار کردن راه، جهت تحقق اهداف عالی تعلیم و تربیت، با وجود این امروزه در مدارس مشاهده می شود که اوقات زیادی از وقت مدیران و معلمان که باید صرف تعلیم و تربیت و شکوفایی استعداد های دانش آموزان شود، صرف برخورد و درگیری با مسائل انضباطی دانش آموزان می شود و طبیعتاً در این برخورد، انرژی های زیادی نیز صرف می گردد و باعث خستگی و ملالت اولیاء مدرسه و همچنین دانش آموزان می شود.

گاهی عدم آگاهی از چگونگی برخورد با مسائل انضباطی از طرف مدیران و معلمان به تنفر جوانان از مدرسه و ترک تحصیل آنها می انجامد. برقراری انضباط و فراهم کردن محیط مساعد برای یادگیری اصولاً یکی از مشکل ترین قسمت های آموزش و پرورش است و رسیدن به هدف های آن حوصله، اطلاعات کافی و تحقیق زیاد می خواهد (معین، ۱۳۷۴).

به طور کلی، باتوجه به اهمیت برنامه درسی پنهان در شکل گیری رفتارهای مختلف و توجه به نقش کلیدی آن در ایجاد و تغییر رفتار افراد، می توان به نقش آن در مورد ایجاد و تغییر رفتارهای انضباطی افراد توجه کرده و باتوجه به آموزش های مرتبط به افراد ذی نفوذ و رفتار دانش آموزان، به ایجاد شرایط مناسب رفتاری در آنان اقدام نمود.

این تحقیق درصدد آن است تا تأثیر جنبه های گوناگون برنامه درسی پنهان که شامل ساختار سازمانی مدرسه، جو اجتماعی، ارتباط متقابل افراد مختلف در مدرسه و ساختار فیزیکی مدرسه که این ها هم به نوبه خود از طریق مؤلفه هایی مورد اندازه گیری قرار می گیرد را بر منضبط ساختن دانش آموزان مورد بررسی قرار دهد.

اهمیت و ضرورت تحقیق

از مباحث و مفاهیم نسبتاً تازه و بسیار روشنگرانه ای که صاحب نظران برنامه درسی مطرح ساخته اند، می توان به برنامه درسی پنهان یا ضمنی اشاره کرد.

برنامه درسی پنهان از یادگیری هایی حکایت می کند که درچارچوب اجرای برنامه درسی تصریح شده و به دلیل حضور در بطن و متن فرهنگ حاکم بر نظام آموزشی، دانش آموزان تجربه می کنند. تجربه های یادگیری که بدین وسیله حاصل می شود، عمدتاً در قالب مجموعه ای از انتظارات و ارزشها تبلور می یابد و کمتر به حوزه دانستنیها یا شناخت مربوط دانسته شده است (مهر محمدی، سال ۱۳۸۱).

کارکرد های پنهان دارای تأثیرات عمیقی می باشند که می توانند در نحوه پرورش فراگیران بسیار تأثیر گذار باشد. باتوجه به اهدافی که برای آموزش و پرورش در نظر گرفته شده است، برنامه درسی پنهان می تواند در تحقق بسیاری از این اهداف تأثیر مثبت داشته باشد (سعیدی، ۱۳۸۰).

قدرت برنامه درسی پنهانی، هرگز نباید از نظر تأثیر بر دانش آموزان کمتر انگاشته شود. برنامه درسی پنهان از این نظر که دانش آموزان یاد می گیرند چگونه خود را از جنبه های مختلف در مدرسه اداره کنند، تعیین کننده مهم و نیرومندی است (تقی پور ظهیر، ۱۳۸۷).

از طرف دیگر، تربیت انضباطی، به عنوان یکی از پایه های تربیت فرهنگی و تربیت اخلاقی تلقی می گردد و زمانی می توان انتظار شکوفایی فرهنگی و رشد و توسعه اخلاقی را داشت که فرزندان یک کشور ملزم به تبعیت از یک سری اصول انضباطی باشند و بنابراین، می توان گفت: شناسایی، پیش بینی و کنترل رفتار انضباطی از همه اصول دیگر تربیتی مهم تر و اساسی تر تلقی می گردد و همچنین باتوجه به جوان بودن جمعیت کشور و نیز این که احساس آزادی از ویژگی های نسل جوان است، کنترل و اعمال روش های انضباطی مهم و اساسی است (رشید پور، ۱۳۷۳).

در هر حال یکی از ویژگی های جامعه مدنی و مردم سالار، تربیت شهروند می باشد و برخورداری از جامعه ای پویا، نیازمند به قاعده گرایی و جو قانونمند و منضبط می باشد و برای رسیدن به چنین فضایی جامعه، به افرادی نیازمند است که بتوانند حدود و ثغور قوانین و مقررات اجتماعی را بشناسند و اصول و مقررات جهانی و ارزشی را گردن نهند و نیز با توجه به این که اکثریت افراد جامعه در مدارس پرورش می یابند و نقش برنامه درسی پنهان در این تأثیر گذاری اجتناب ناپذیر می نماید، لذا

لازم است ابعاد این مساله شناسایی شده و عوامل دخیل در آن معین بشود تا بتوانیم با سرمایه گذاری لازم در این زمینه فرزندان منضبط و قانونمند و وظیفه شناس تربیت نماییم (صبحی، ۱۳۶۹).

اهداف پژوهش

هدف کلی: شناسایی تأثیر برنامه درسی پنهان در رفتار انضباطی دانش آموزان از دیدگاه مدیران و

معلمان مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر شیراز در سال تحصیلی ۸۹-۸۸

اهداف جزئی

۱- شناسایی تأثیر کنش متقابل افراد در مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان

۲- شناسایی تأثیر ساختار سازمانی مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان

۳- شناسایی تأثیر جو اجتماعی مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان

۴- شناسایی تأثیر ساختار فیزیکی مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان

فرضیه ها یا سوالات تحقیق

۱- آیا به نظر مدیران، کنش متقابل افراد در مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان تأثیر دارد؟

۲- آیا به نظر مدیران، چگونگی ساختار سازمانی مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان تأثیر

دارد؟

۳- آیا به نظر مدیران، جو اجتماعی مدرسه، بر منضبط ساختن دانش آموزان تأثیر دارد؟

۴- آیا به نظر مدیران، ساختار فیزیکی مدرسه، بر منضبط ساختن دانش آموزان تأثیر دارد؟

۵- آیا به نظر معلمان، کنش متقابل افراد در مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان تأثیر دارد؟

۶- آیا به نظر معلمان، چگونگی ساختار سازمانی مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان تأثیر دارد؟

۷- آیا به نظر معلمان، جو اجتماعی مدرسه، بر منضبط ساختن دانش آموزان تأثیر دارد؟

۸- آیا به نظر معلمان، ساختار فیزیکی مدرسه، بر منضبط ساختن دانش آموزان تأثیر دارد؟

۹- آیا بین نظرات مدیران و معلمان در مورد میزان تأثیر کنش متقابل افراد در مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان، تفاوت معنادار وجود دارد؟

۱۰- آیا بین نظرات مدیران و معلمان در مورد میزان تأثیر ساختار سازمانی مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان، تفاوت معنادار وجود دارد؟

۱۱- آیا بین نظر معلمان و مدیران در مورد میزان تأثیر جو اجتماعی مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان، تفاوت معنادار وجود دارد؟

۱۲- آیا بین نظر معلمان و مدیران در مورد میزان تأثیر ساختار فیزیکی مدرسه بر منضبط ساختن دانش آموزان، تفاوت معنادار وجود دارد؟

تعاریف نظری و عملیاتی پژوهش

تعریف نظری برنامه درسی پنهان: آنچه دانش آموز از فرهنگ خانواده، وسایل ارتباط جمعی، ارتباط دوستان و همسالان و رفتار معلم و غیره کسب می کند به برنامه درسی غیر رسمی مربوط می شود. چون این بخش از برنامه در کنترل برنامه ریز و فراگیر نیست، گاهی "برنامه درسی پنهان" نیز به آن می گویند (ملکی، ۱۳۸۶).

تعریف نظری کنش متقابل افراد: در درون مدرسه روابط انسانی متعددی شکل می گیرد که هر کدام آثار تربیتی خاص خود را دارند. موضع گیری، طرز فکر، نگرش ها، و رفتار اداره کننده ی مدرسه، اعم از مدیر، معاونان، معلمان و سایر کادر آموزشی، بر روی طرز تفکر، نگرش و رفتار دانش آموزان تأثیر می گذارند (سیلور، الکساندر ولوئیس به نقل از علیخانی، ۱۳۸۳)

تعریف عملیاتی کنش متقابل افراد: در این تحقیق، به منظور سنجش این متغیر، چهار مؤلفه ی زیر را مورد توجه قرار داده ایم:

- ارتباط مناسب مدیر و دانش آموز در مدرسه
- ارتباط مناسب معلم و دانش آموزان در کلاس
- ارتباط مناسب دانش آموزان با یکدیگر در مدرسه
- ارتباط مناسب ناظم و دانش آموزان در مدرسه

مجموعه عوامل فوق به وسیله ی پرسش نامه با مقیاس لیکرت پنج درجه ای مورد سنجش قرار می گیرد.

تعریف نظری ساختار سازمانی: ساختار سازمانی، روابطی است منظم و منطقی که لازمه عملیات سازمان است. ساختار سازمانی نتیجه فراگرد سازماندهی است که عبارت است از جریان نظم و ترتیب دادن به کار و فعالیت و تقسیم و تکلیف آن به افراد به منظور انجام دادن کار و تحقق هدف های معین (علاقه بند، ۱۳۸۲).

تعریف عملیاتی ساختار سازمانی: در این تحقیق منظور از ساختار سازمانی، موارد زیر می باشد.